

דף עבודה: ליל הסדר לאורך הדורות

נושא: הבנת הנקרא, לשון וערכים | קהל יעד: כיתה ו'

חלק א': הבנה ואיתור מידע (רמה בסיסית)

1. השלמת טבלה: מלא את הפרטים הבאים על פי התחנות המוזכרות בטקסט:

התחנה	המקום והזמן	האתגר/הקושי המרכזי	סמל או פעולה לציון החג
מצרים העתיקה	ארץ גושן, 1313 לפנה"ס	עבדות ופחד מהמכות	אכילת מצה בחיפזון וסימון המשקוף
ספרד			
השואה			
שבי במצרים			
מנהרות עזה			

2. נכון או לא נכון: סמן ☒ או ☐ ליד כל משפט:

- ☐ [] בני ישראל אכלו את המצה הראשונה כשהם יושבים בנינוחות סביב שולחן.
- ☐ [] האנוסים בספרד נאלצו לשיר את "מה נשתנה" בלחש כדי שלא יתגלו.
- ☐ [] חנה, הנערה במחנה הריכוז, אכלה מצות שקיבלה מהצלב האדום.
- ☐ [] אביחי הטייס הרגיש שהחופש שלו אינו תלוי בסוהרים המצרים.

חלק ב': פרשנות והיסק (רמה בינונית)

3. סמליות המצה: בטקסט כתוב על איתמר במצרים: "הטעם היה טעם של חיפזון". לעומת זאת, אצל אבינר במנהרות עזה כתוב: "ה'מצה' שלהם הייתה התקווה".

- ☐ הסבר כיצד משתנה משמעות המצה מהתחנה הראשונה לתחנה האחרונה.

4. "בכל דור ודור": בפרק על השואה מצוין המשפט "בכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו". מדוע משפט זה היה משמעותי במיוחד עבור היהודים בגטו ורשה או במחנות?

5. **הקשר בין חירות לרוח:** בשלוש התחנות האחרונות (שואה, שבי במצרים, עזה) הגיבורים מציינים שהם "חופשיים" למרות שהם כלואים. למה הם מתכוונים? הסבר את המושג "חופש פנימי" על פי הטקסט.

6. **השוואת דמויות:** בחר שתי דמויות מתוך התחנות השונות (לדוגמה: אנייה מספרד ואבינר מעזה).
 מהו הדומה ומהו השונה בדרך שבה כל אחת מהדמויות בחרה לציין את החג למרות הסכנה או הקושי?

שם הדמויות	שונה	דומה

חלק ג': לשון, אוצר מילים ומילות קישור

7. **ביאורי מילים מן ההקשר:** הסבר את פירוש המילים המודגשים:

- "בחוץ שררה **דממה מוזרה**" (תחנה 1). פירוש: _____
- "כדי לא לעורר **חשד**" (תחנה 2). פירוש: _____
- "הסתפקו **במרק דלוח**" (תחנה 3). פירוש: _____
- "הוא הרגיש **דחף עצום** לציין את החג" (תחנה 4). פירוש: _____
- "החלו **לאלתר** הגדה" (תחנה 5). פירוש: _____

8. **מילות קישור והקשר לוגי:** השלם את המשפטים בעזרת מילת קישור מתאימה:

- (למרות זאת, בזכות, עקב, על מנת, לעומת זאת)
- השבויים שרו בעוצמה _____ הלחץ שהפעיל הצלב האדום על המצרים.
- בגטו ורשה לא היה אוכל; _____, היהודים לא ויתרו על קריאת ההגדה.
- ב. ציין מהו הקשר הלוגי של המילה "**אף על פי ש...**": _____

משימה ד: לשון

לפניכם קבוצות של מילים. בכל שורה עליכם לזהות מי הוא הפועל, מי שם הפועל ומי שם הפעולה.

קבוצת מילים	פועל (זמן עבר/הווה/עתיד)	שם פועל (ל...)	שם פעולה
זָכְרוּ, לְזָכֹר, זִכְרֹן			
לְהַעֲבִיר, הַעֲבִיר, הַעֲבָרָה			
לְחִישָׁה, לָחַשׁ, לְלַחֹשׁ			
הַחֲלִיט, הַחֲלָטָה, לְהַחֲלִיט			
אָכַלָה, אָכַל, לֶאֱכֹל			

משימה 2: השלמת משפטים מהטקסט

השלימו את המשפטים הבאים בעזרת המילה המתאימה מהסוג המבוקש בסוגריים:

1. "מטרת ההגדה היא _____ את הזיכרון לדור הבא." (שם פועל של השורש ע.ב.ר.)
2. "אבינר _____ לספור את הימים בעזרת לחישות." (פועל בזמן עבר של השורש ל.ח.ש)
3. "בני ישראל יצאו ממצרים ב _____ גדולה." (שם פעולה של השורש ח.פ.ז - חיפזון)
4. "הם _____ בפינת הצריף כדי לקרוא בהגדה." (פועל בזמן עבר של השורש כ.נ.ס.)
5. "המצה והמרור נועדה לעורר את החושים." (שם פעולה של השורש א.כ.ל.)
6. **שינוי בניינים:** הפוך את הפעלים לבניינים המבוקשים (גוף נסתר, זמן עבר):
7. **שינוי בניינים:** הפוך את הפעלים לבניינים המבוקשים (גוף נסתר, זמן עבר):

חלק ה': חשיבה יצירתית וכתיבה

10. **משימת כתיבה א' - "הגדה משלי":** כתוב דף אחד להגדה שמוקדש לערך ה"תקווה". מה היית כותב לאדם שנמצא בקושי כדי לעודד אותו? (4-5 שורות).
11. **משימת כתיבה ב' - יומן מסע:** בחר באחת הדמויות מהטקסט (איתמר, אנייה, חנה, אביחי או אבינר). כתוב בשמה "דף ביומן" שנכתב בבוקר שלאחר ליל הסדר.
 - תאר ביומן: כיצד הרגשת במהלך הלילה? מה נתן לך כוח להמשיך? ומהי הציפייה שלך לעתיד? (לפחות 8-10 שורות).
12. **דיון:** מדוע חשוב לזכור את הסיפורים הללו בליל הסדר שלנו היום?

עבודה מהנה וחג חירות שמח!